

УДК 635.652/654:6318:631.559

Никитюк Т. А.*Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН, пр-т Юності, 16, м. Вінниця, 2110, Україна, e-mail: nukutyktanya@ukr.net*

ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ ТА УДОБРЕННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ

Україна відноситься до традиційних районів вирощування квасолі. Родючі ґрунти, достатня кількість вологи, тепла, світла при досить тривалому без морозному періоді дають можливість одержувати високі врожаї зерна культури, для чого необхідно застосовувати відповідні агротехнічні заходи, які забезпечували б оптимальний ріст і розвиток рослин квасолі звичайної з урахуванням її морфобіологічних особливостей.

Квасоля серед інших зернобобових культур, є стратегічно необхідною високобілковою культурою рослинництва, а економічний та біометричний ефект її вирощування є перспективним і актуальними. Все це сприяло за останні п'ять років зростанню посівних площ під нею з 26,4 до 35,6 тис. га, при цьому середня урожайність становила 1,3–1,5 т/га. Проте потенціал культури становить 3,5–4,0 т/га.

Тому розробка нових та вдосконалення існуючих технологічних прийомів вирощування з використанням високопродуктивних сортів дасть можливість реалізувати генетичний потенціал квасолі звичайної.

Мета досліджень полягала в оптимізації технології вирощування квасолі на основі норми висіву та доз мінеральних добрив.

Дослідження проводили впродовж 2015–2017 рр. на дослідному полі відділу селекції та технології вирощування сої та зернобобових культур Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН. У досліді вивчали дію та взаємодію трьох чинників: А – сорт: 'Галактика', 'Славія'; В – норма висіву: 400, 500, 600, 700 тис. схожих насінин/га; С – норма мінеральних добрив: $P_{60}K_{60}$, $N_{30}P_{60}K_{60}$, $N_{45}P_{60}K_{60}$.

У середньому за 2015–2017 рр. найвищу врожайність зерна квасолі сорту Галактика (1,87 т/га) та сорту Славія (1,92 т/га) отримано за норми висіву 700 тис. схожих насінин/га та за внесення мінеральних добрив у нормі $N_{45}P_{60}K_{60}$. Прибавка урожайності зерна відповідно становила 0,78 та 0,83 т/га.

У результаті проведених досліджень виявлено найбільш оптимальне поєднання елементів технології вирощування квасолі звичайної, зокрема норми висіву та норми мінеральних добрив, що забезпечило підвищення рівня урожайності на 69 %.